26/01/2023

Pemptousia.TV: Αφιέρωμα στην Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Σαγματά

/ PEMPTOUSIA TV

Η Εκκλησία μας σήμερα τιμά τη μνήμη του Οσίου Κλήμεντος του εν τω Όρει Σαγματίω άσκησαντος, και με την ευκαιρία αυτή η τηλεόραση της Πεμπτουσίας σάς παρουσιάζει, στις 16:05, το αφιέρωμα στην Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Σαγματά, ένα από τα αρχαιότερα μοναστήρια στον ελλαδικό χώρο, χτισμένη στην κορυφή του Σαγματίου όρους.

Κτήτορας της μονής είναι ο Όσιος Κλήμης και χρηματοδότης ο αυτοκράτορας Αλέξιος Κομνηνός, ο οποίος με χρυσόβουλό του, το 1106, παραχώρησε ιδιαίτερα προνόμια στο μοναστήρι.

Μέσα στην Ιερά Μονή υπάρχει παρεκκλήσιο του Αγίου Λουκά του ιατρού.

Ο Ηγούμενος της Μονής Αρχιμανδρίτης π. Παίσιος μας ξεναγεί στο Μοναστήρι.

Ο βίος του Οσίου Κλήμεντος

Η Ελλάδα υπήρξε μια από τις κοιτίδες του μοναχισμού. Τα όρη και τα βουνά της πατρίδος μας είναι κατάσπαρτα από παλαιές και νέες σκήτες και Ιερές Μονές, τις οποίες έκτισαν άγιοι ασκητές. Ένα αγιασμένο τέτοιο βουνό είναι και το Όρος Σαγματά της Βοιωτίας. Εκεί ασκήτεψε και αγίασε ο άγιος Κλήμης ο Αθηναίος, μια αγιασμένη και χαρισματική μορφή των μέσων χρόνων.
Έζησε τον 11ο αιώνα. Γεννήθηκε στην Αθήνα, η οποία στα χρόνια εκείνα βρισκόταν σε τέλεια παρακμή, όπως την περιέγραψε λίγα χρόνια αργότερα ο μητροπολίτης της Άγιος Μιχαήλ Χωνιάτης, ή Ακομινάτος (1138-1222). Καταγόταν από ευγενή και πλούσια οικογένεια, η οποία του παράσχε τα εφόδια να μορφωθεί και να ζήσει μια άνετη ζωή. Όμως αυτός θέλγονταν από μικρός για τον μοναχικό βίο.

Όντας ακόμη έφηβος, γνωστοποίησε στους δικούς του την απόφασή του να φύγει από το σπίτι του και να ενδυθεί το μοναχικό σχήμα. Έτσι, αφού αποχαιρέτησε τους συγγενείς του, άφησε την όμορφη Αθήνα και κατέφυγε στην Ιερά Μονή Ασωμάτων, η οποία μας είναι γνωστή και ως Ιερά Μονή Συμβούλου, στον Κιθαιρώνα, όπου εκάρη μοναχός. Εκεί ζούσε και ασκούνταν ένας ξακουστός, για την αγιότητά του και τη σοφία του, ο Όσιος Μελέτιος. Σε αυτού την επιστασία και καθοδήγηση τέθηκε.
Άρχισε αμέσως τον πνευματικό του αγώνα. Υπέδειξε πιστή υπακοή στο Γέροντα και στους άλλους αδελφούς της Μονής και εκτελούσε με προθυμία τα πιο δύσκολα διακονήματα. Προσευχόταν αδιάλειπτα, αγρυπνούσε, έψελνε και νήστευε. Έτσι δεν

άργησαν να φανούν τα σημεία αγιότητας σε αυτόν. Είχε αξιωθεί ενωρίς να γίνει σκεύος της Θείας Χάριτος. Γι’ αυτό απολάμβανε το σεβασμό και την αγάπη όλων.

Μια από τις πλέον αγαπημένες του συνήθειες ήταν να απομονώνεται σε ερημικά μέρη και να προσεύχεται εκεί με τις ώρες. Στην ησυχία της εξοχής έχανε την αίσθηση του χρόνου και του χώρου προσευχόμενος. Αφήνονταν στην αίσθηση της παρουσίας του Θεού, θεωρώντας την προσευχή ως συζήτηση με Εκείνον και απαραίτητη όσο και η αναπνοή του. Αλλά οι συχνές και πολύωρες αυτές έξοδοί του από τη Μονή ανησύχησαν τους αδελφούς. Κάποιος από αυτούς, ονόματι Ιάκωβος, από περιέργεια, σε μια έξοδο του Κλήμη, τον παρακολούθησε διακριτικά. Τον είδε, την ώρα που προσευχόταν, να αιωρείται έναν πήχη πάνω από τη γη και με υψωμένα τα χέρια και το βλέμμα στον ουρανό.

Ο περίεργος μοναχός σάστισε και γύρισε στη Μονή όπου διηγήθηκε το θαυμαστό γεγονός στους άλλους μοναχούς. Οι αδελφοί της Μονής κατάλαβαν ότι είχαν ανάμεσά τους έναν αληθινό και αγιασμένο άνθρωπο και γι’ αυτό άρχισαν να τον θαυμάζουν και να τον τιμούν ως άγιο.

Αυτό όμως δε άρεσε στον ταπεινό Όσιο. Φοβήθηκε πως ήταν δυνατόν να πέσει στο πάθος της υπερηφάνειας και της κενοδοξίας. Γι’ αυτό και αποφάσισε να φύγει από τη Μονή. Ζήτησε από το Γέροντά του Μελέτιο να του δώσει την ευλογία και την άδεια να φύγει. Ο Γέροντας Μελέτιος, ως έμπειρος πνευματικός, κατάλαβε ότι η επιθυμία του να απομακρυνθεί από τη Μονή ήταν προϊόν πνευματικής ωριμότητας και δείγμα αρετής. Γι’ αυτό του έδωσε την ευλογία του και την άδειά του να φύγει.

Ο Κλήμης βρήκε καταφύγιο σε ένα μικρό κοινόβιο στο Όρος Σαγματά της Βοιωτίας. Μάλιστα διάλεξε ως κατοικία του, όχι κάποιο κελί της Μονής, αλλά ένα σπήλαιο σε μια απόκρημνη πλαγιά του βουνού, κοντά στη Μονή, το οποίο σώζεται ως τα σήμερα. Στο νέο του κατοικητήριο βρήκε την ησυχία, που επιζητούσε και θεωρούσε απαραίτητη για την άσκησή του και πνευματική του τελείωση. Εκεί προσευχόταν αδιάλειπτα και μελετούσε τις Άγιες Γραφές και άλλα ψυχωφελή εκκλησιαστικά συγγράμματα. Ασκούνταν σε αυστηρή νηστεία και υπέβαλλε τον εαυτό του σε θαυμαστές εκούσιες στερήσεις. Μάλιστα, όπως γράφει ο βιογράφος του,
Ανέβαινε συχνά σε στύλο υψηλό και στενό, μιμούμενος τους αγίους στυλίτες μοναχούς, υπομένοντας τους ψυχρούς και ισχυρούς ανέμους, τις ραγδαίες βροχές, τους παγερούς χιόνες, τους ανυπόφορους καλοκαιρινούς καύσωνες, «υποφέρων πάση κακουχία και θλίψη και στεναχωρία, τω Θεώ προσομιλών»!

Ζούσε ως επίγειος άγγελος και η φήμη της αγιότητάς του διαδόθηκε σε όλη την περιοχή. Επίσης αξιώθηκε της θαυματουργίας. Πλήθη αναξιοπαθούντων και

ασθενών έτρεχαν στη Μονή Σαγματά να ζητήσουν από τον Όσιο τη θεραπεία των ασθενειών τους και να πάρουν την ευλογία του.

Η φήμη του ξεπέρασε τα όρια του ελλαδικού χώρου και έφτασε ως τη Βασιλεύουσα. Ο αυτοκράτορας Αλέξιος Α΄ Κομνηνός (1081-1118), θέλοντας να τιμήσει τον άγιο Κλήμη, έστειλε αυτοκρατορικό Χρυσόβουλο στη Μονή Σαγματά και μαζί ένα τεμάχιο του Τιμίου και Ζωοποιού Σταυρού του Κυρίου. Με το Χρυσόβουλο δώρισε στη Μονή μεγάλη έκταση έφορων κτημάτων «παρά την Ουγγρίαν λίμνην», στα σημερινά Σκορπονέρια.

Ο Όσιος έζησε αρκετά χρόνια στη Μονή Σαγματά, ασκούμενος στο απόκρημνο σπήλαιό του. Κοιμήθηκε ειρηνικά στις 26 Ιανουαρίου του έτους 1111. Η αγία του ψυχή πέταξε στον ουρανό για να συναντήσει το Νυμφίο της Χριστό, Τον Οποίο πόθησε και αγάπησε σε όλη την επί γης ζωή της. Οι αδελφοί της Μονής με θλίψη, που στερήθηκαν την παρουσία ενός θεουμένου ανθρώπου, έθαψαν με τιμές το τίμιο σώμα του, στην άκρη του βουνού, έξω από το αγαπημένο του σπήλαιο. Ο τάφος του είχε γίνει για αιώνες τόπος προσέλευσης ευσεβών πιστών, οι οποίοι συνέρρεαν για να πάρουν την ευλογία του αγίου ιαι να ζητήσουν τη βοήθειά του. Ο τάφος του σώζεται ως τα σήμερα, ο οποίος προστατεύεται από νεόδμητο παρεκκλήσι. Στη Μονή Σαγματά σώζεται επίσης η χαριτόβρυτη Κάρα του, η οποία ευωδιάζει, αγιάζει και θαυματουργεί.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 26 Ιανουαρίου, την ημέρα της οσιακής του κοιμήσεως.

Ο μοναχισμός είναι για την Εκκλησία μας ο ευλογημένος τρόπος ζωής, ο οποίος διασώζει την ενότητα της ανθρωπίνης φύσεως, την οποία διέσπασε η πτώση, η αμαρτία και η φθορά. Οι μυριάδες όσιοι στη δισχιλιόχρονη πορεία της Εκκλησίας δείχνουν στην ανθρωπότητα τον τρόπο της συναδελφώσεως των ανθρώπων και το δρόμο της σωτηρίας, ο οποίος είναι ταυτισμένος με τον αγώνα κατά των παθών μας. Ο άγιος Κλήμης ο Αθηναίος μας διδάσκει με το βίο του πως και εμείς μπορούμε να τύχουμε της σωτηρίας με την πίστη μας στο Θεό και τον αγώνα μας κατά του κακού εαυτού μας, ο οποίος, αν δεν τιθασευτεί, μπορεί να μας καταστρέψει.

Σαν σήμερα εόρταζε και ο Μακαριστός ποιμενάρχης της τοπικής εκκλησίας (Περιστερίου) Κυρός Κλήμης. Ας τον αναπαύει ο φιλάνθρωπος θεός, δι’ όλα τα καλά ,τις ευεργεσίες ,αλλά και την μυστική φιλανθρωπία που έπραττε, συνάμα και την ανοχή και την επιείκεια σε πολλές καταστάσεις που επέδειξε σαν Πατέρας. Ας τον συγχωρεί ο Θεός και δια τα κατ’ άνθρωπον λάθη κ αστοχίες όπως κάνουμε όλοι μας. Κλήμεντος Αρχιερέως αιωνία η μνήμη Αυτού.